

Glaciațiuni basarabene

Asistăm la compromiterea definitivă a șanselor de integrare europeană a Republicii Moldova, prin înscrierea noastră pe un sens contrar democrației și valorilor occidentale. Ultima avalanșă de antiromânism venită dinspre Chișinău le depășește în intensitate pe toate cele anterioare. Expulzarea a doi diplomați este un gest care, de cele mai multe ori, prevestește un război. Mai ales când se face referință la Convenția de la Geneva și se înaintează acuzația de „incompatibilitate cu activitățile diplomatice”, altfel spus, spionaj. Actualmente, România și Republica Moldova se află mai departe una de alta decât s-au aflat vreodată după 1989, un zid construindu-se pe Prut, prin intermediul unei serii de acțiuni provocatoare inițiate de autoritățile de la Chișinău.

DAN NICU

În Basarabia, secera și ciocanul nu aduc voturi din considerente ideologice ..., ci nostalgice.

De la sfârșitul lui noiembrie, persoanele cu dublă cetățenie nu pot ocupa funcții în cadrul aparatului de stat. Legea respectivă a fost, în sfârșit, adoptată de majoritatea comunistă din Parlament. Este o măsură menită să lovească, în primul rând, în cei care și-au redobândit cetățenia română. Nu

putem desprinde din ea decât o frică organică a comuniștilor de a-și pierde obiectul dominației: statul artificial Republica Moldova. Pentru un stat care aspiră, cel puțin declarativ, la statutul de membru al Uniunii Europene, a interzice unui om care deține și cetățenia altei țări să fie judecător sau polițist este o aberație.

Ca reacție la decizia Patriarhiei Române de a reactiva trei episcopii ale Mitropoliei Basarabiei, președintele Voronin a declarat că Moldova s-ar putea retrage din decizia de recunoaștere a Mitropoliei Basarabiei, luată de Consiliul Europei în vara lui 2002. Un asemenea pas din partea Chișinăului ar putea provoca excluderea Republicii Moldova din Consiliul Europei, ceea ce ar constitui o catastrofă pentru democrația basarabească. Am ajunge în situația de a depăși până și Rusia la capitolul „lupta împotriva democrației”. În condițiile în care mai are un an și câteva luni în funcția de președinte, fostul ministru de interne al RSSM își propune, probabil, să rămână în istorie drept cel mai scelerat lider al unei țări europene. Naturalitatea cu care acesta își debitează lungul șir de invective la adresa a tot ce este românesc demonstrează o totală nepăsare față de prestigiul și imaginea Republicii Moldova pe plan exterior. Basarabenilor li se pun întrebări nu tocmai plăcute când trec Prutul. Suntem adesea calificați drept comuniști și înapoiți, cei cu care vorbim vor să știe dacă la noi lumea „chiar crede” în comunism și se așteaptă să găsească la Chișinău unul dintre ultimele fiefuri ale ideologiei care odinioară stăpânea partea estică a Europei. M-am confruntat, la București, cu opinii dintre cele mai diverse în privința Republicii Moldova. O colegă m-a întrebat din ce cauză sunt comuniștii la putere de atâția ani, vrând să știe dacă basarabenii sunt îndoctrinați și împărtășesc cu sinceritate vechile „idealuri” ale lui Lenin. Am încercat să-i explic, pe cât am putut,

că în 2001 majoritatea cetățenilor Republicii Moldova i-a preferat pe comuniști nu pentru că ar fi aderat la o cauza anacronică și, în esență, distructivă, ci pentru că în perioada anterioară cei care se numeau „democrați” nu au fost în stare să colaboreze pentru a stopa criza economică și a asigura o creștere a nivelului de trai, ci și-au consumat energia în conflicte interne, unii dintre ei fiind folosiți de către comuniști în încercările lor de a câștiga influență. Și manevrele au reușit. În 1998-2001 Voronin și compania se erijau în apărători ai „poporului oropsit”, speculând cu abilitate orice pas greșit al celor din Alianța pentru Democrație și Reforme. Iar asemenea pași au fost nepermis de mulți. În acest mod ne-am trezit în dimineața zilei de 26 februarie 2001 cu o juntă la putere. Nu știu dacă interlocutoarea mea m-a crezut, în cele din urmă, pe mine, și nu pe editorialiștii marilor cotidiene de la București.

Ar trebui să se înțeleagă, atât în România, cât și în întreaga Europă, că atunci când îi numim pe guvernării actuali ai Republicii Moldova „comuniști”, o facem deoarece este numele pe care ei înșiși l-au adoptat, în scopuri electorale. În Basarabia, secera și ciocanul nu aduc voturi din considerente ideologice, așa cum se întâmplă în Franța, de exemplu, ci nostalgice. Persoanele care îi votează pe comuniști fac acest lucru deoarece în mintea lor sigla leninistă se asociază, invariabil, cu trecutul. Nu neapărat cu trecutul sovietic, ci pur și simplu cu *trecutul lor personal*, cu tinerețea (sau copilăria).

Înlăturarea, în cele din urmă, a postului TVR-1 din spațiul media al Republicii Moldova este o mare victorie a comuniștilor, o palmă usturătoare dată opoziției și societății civile, acestea nereușind să mobilizeze energii suficiente pentru a contracara o măsură abuzivă, care violează flagrant principiul supremației legii, pentru că încalcă decizia CCA din 2006 de prelungire a licenței

oferite Societății Române de Televiziune până în 2011. Chiar dacă la sfârșitul lunii decembrie emisia a fost reluată, sigla prezentă pe ecran alături de cea a TVR, ca și publicitatea în limba rusă, ne reamintesc că situația nu mai e cea de odinioară. Ne amintim cu toții că emisia TVR-1 a mai fost sistată în Republica Moldova în 2003. Atunci, a fost vorba de o manevră neașteptată, motivându-se cu deteriorarea emițătoarelor în timpul unei furtuni. Situația mi se pare cu adevărat gravă dacă ne gândim că de data aceasta, conflictul legat de postul public românesc de televiziune a durat câteva luni. Pe parcursul acestora, ne-am putut da seama încă o dată că avem o opoziție și o societate civilă necombative, care se lasă întotdeauna prinse pe picior greșit și reduce la poziția înjosoare de simplu asistent la jocul făcut de Putere. O întrebare rezultă: cum se simt apărătorii democrației, grupați în ONG-uri și partide politice, văzându-și cu ochii proprii eșecul (-urile)? Nu s-au săturat de postura de perdanți profesioniști? Nu-și doresc să înceapă să și câștige? Se pare că nu, sau insuficient. Astfel, din cauza insuficienței cronice a Opoziției, în spațiul mediatic al Republicii Moldova balanța înclină în favoarea comuniștilor, cum nu s-a mai întâmplat niciodată din 2001 încoace.

Simțindu-se din nou stăpână pe situație, Puterea scoate din mânecă artificii propagandistice care stârnesc dezgust și demonstrează o sfidare crasă nu doar a bunului-simț (noțiune, de altfel, necunoscută tuturor speciilor de bolșevici), ci și a realității. Aflăm din presa guvernamentală (*Moldova suverană* din 30.11.2007) că în cadrul noului program de activitate al Partidului Comuniștilor s-a trasat un nou model de dezvoltare a Republicii Moldova. Urmează să preluăm experiența țărilor scandinave și să construim un stat al bunăstării sociale, în care toți cetățenii să beneficieze de asistență medicală

și de educație gratuită, ca și de multe alte facilități. Este evident că nici măcar emițătorii acestor afirmații nu cred în ele, altfel ar prezenta situația în ansamblul ei, nu doar partea convenabilă lor. Ar menționa, de exemplu, că modelul scandinav s-a dezvoltat în urma unei evoluții îndelungate, în țări stabile din punct de vedere economic și instituțional, unde nivelul corupției nu mai e de natură să afecteze dezvoltarea economică. Beneficiile cu adevărat importante pe care statul le oferă cetățenilor au un preț, un revers al medaliei: cele mai ridicate taxe din Europa. În Suedia, de exemplu, țară tipică pentru modelul scandinav, cota de impozitare variază între 40 și 90 la sută. Faptul că țările scandinave prosperă chiar și în aceste condiții se datorează eficienței guvernării, corupției aproape inexistente, spiritului de inițiativă și, cel mai important, unei mentalități adecvate la nivelul populației. Așa-numita social-democrație scandinavă nu are absolut nimic în comun cu socialismul de tip sovietic, în fața căruia se prosternă comuniștii de la Chișinău. Ea este rezultatul unei evoluții firești a capitalismului, a economiei de piață și a societății liberale. Tocmai de aceea este o aberație să vorbești despre implementarea „modelului scandinav” la noi. Ne confruntăm, de fapt, cu același voluntarism și spirit aventurier care i-a caracterizat pe bolșevicii tuturor timpurilor. Cu vreo doi-trei ani în urmă se vorbea cu mare entuziasm revoluționar despre „modelul chinez”. Acum, se pare că el nu mai corespunde aspirațiilor guvernanților. Ne vrem „țară europeană”, nu?

După cum evoluează situația în momentul de față, intrăm într-o nouă fază a perioadei glaciare, începute în 2001. Cât timp va dura aceasta, depinde doar de cetățenii Republicii Moldova. Putem spera că Mica Glaciațiune se va încheia în primăvara lui 2009, dacă speranța ne mai consolează.